

Między książkami

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLE

**GODZINY PRACY
WOJEWÓDZKIEJ
BIBLIOTEKI
PUBLICZNEJ
W OPOLE
W LIPCU
I SIERPNIU**

**CZYTELNA,
WYPOŻYCZALNIA,
DZIAŁ INFORMACJI,
BIBLIOGRAFII
I PROMOCJI**

poniedziałek	10.00-16.00
wtorek	10.00-18.00
środa	10.00-18.00
czwartek	10.00-18.00
piątek	10.00-18.00

**CZYTELNA
INTERNETOWA**

poniedziałek	10.00-16.00
wtorek	10.00-18.00
środa	10.00-18.00
czwartek	10.00-18.00
piątek	10.00-18.00

GALERIA WUBEPE

poniedziałek	10.00-16.00
wtorek	10.00-18.00
środa	10.00-18.00
czwartek	10.00-16.00
piątek	10.00-18.00

BIBLIOTEKA AUSTRIACKA

poniedziałek	11.00-16.00
wtorek	11.00-18.00
środa	11.00-16.00
czwartek	11.00-18.00
piątek	11.00-16.00

BIBLIOTEKA MUZYCZNA

poniedziałek	11.00-16.00
wtorek	11.00-18.00
środa	11.00-16.00
czwartek	11.00-18.00
piątek	11.00-16.00

**BIBLIOTEKA
OBCOJĘZYCZNA**

poniedziałek	11.00-18.00
wtorek	11.00-16.00
środa	11.00-18.00
czwartek	11.00-16.00
piątek	11.00-16.00

Wszystko, co najcenniejsze przechowujemy w Rogowie

Rozmowa

Z Mirosławą Koćwin, kierowniczką Oddziału Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych WBP

Kieruje Pani bodaj najcenniejszym oddziałem WBP?

Moim zdaniem, tak. Nasze zbiory mają duże znaczenie muzealne, wielką wartość dla dziedzictwa kulturowego nie tylko Śląska, ale także Polski i Europy. Mamy bardzo cenne zbiory zabytkowe: prawie 3 tysiące starodruków, ponad 500 map, rękopisy, prawie 2 tysiące grafik.

Gdyby miała Pani wymienić w tych zasobach największe rarytasy to...

Dosyć emocjonalnie podchodzę do swojej pracy, więc mój wybór będzie subiektywny. Dla mnie najcenniejsze są „Metamorfozy” z 1590 roku, wydane w Lipsku. To ponad 170 drzeworytów, nieduża książeczka, ale przepięknie zdobiona. Właśnie teraz poddawana jest konserwacji, wróci do nas na początku lipca. Wspaniałe są także inkunabuły, np. Mszał Wrocławski z 1499 roku, w którym uwagę zwraca drzeworyt ukazujący ukrzyżowanego Chrystusa. Dla bibliotekarza najcenniejsze są te starodruki, w których znajdujemy zapiski proveniencyjne. Na podstawie takich zapisków możemy bowiem odtworzyć historię konkretnej książki, dowiedzieć się, do kogo należała, jaka była jej droga.

Ile takich perełek jest w waszym księgozbiorze?

Wiele, w tym są cztery książki z zapiskami, które należały do Jana Hessa, pierwszego ewangelickiego pastora kościoła św. Marii Magdaleny we Wrocławiu. Te książki nie dość, że z zapiskami na stronach tytułowych, mają jeszcze przepiękne supereksklibrisy, czyli znaki własnościowe, umieszczane na okładkach. Wiemy, że Hess swój księgozbiór zaczął tworzyć w 1525 roku. W tamtym czasie książki, które wychodziły z drukarni, nie miały opraw, dopiero właściciel je zamawiał. I my-

Nasze zbiory mają wielką wartość dla dziedzictwa kulturowego Śląska, Polski i Europy.

ślę, że takie książki trafiały też do Jana Hessa, a on zamałował oprawy razem ze swoim znakiem. Są proveniencje, które wskazują, że dane książki były własnością zakonów, mamy m. in. podręcznik sakramentów z połowy XVI wieku, który należał do bazylianów wileńskich...

Swoje zbiory specjalne i zabytkowe WBP przechowuje na zamku w Rogowie Opolskim. Czy postronni mogą je oglądać, czy względy bezpieczeństwa na to nie pozwalają?

Tak cennych zbiorów nie możemy udostępnić każdemu. Robimy to w wyjątkowych sytuacjach. Gdy ktoś chce skorzystać ze starodruku, rękopisu, mapy czy grafiki dla celów naukowych. Ale to też nie dzieje się ot, tak, „z marszu”. Trzeba zwrócić się do nas z oficjalną prośbą. Wówczas przygotowuję kwerendę i pod moim nadzorem udostępniamy konkretną pozycję. Z tym, że jeżeli dana książka jest zdigitalizowana, udostępniamy ją tylko tą drogą. Musimy chronić nasz księgozbiór.

Co więc mogą zobaczyć „na żywo” w Rogowie Opolskim zwiedzający zamek i bibliotekę?

Prezentujemy wystawę starej książki, w najstarszej, XIV-wiecznej części zamku. Wystawy organizujemy także w Galerii WuBePe w Opolu. Wówczas pokazujemy również oryginały. Np. w maju w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich pokazywałam 13 starodruków w naszej czytelni, miałam specjalną prezentację, temu wydarzeniu towarzyszył także informator o przebiegu konserwacji. Generalnie nie utrudniamy więc dostępu do książek zabytkowych, czasem taką książkę trzeba nawet powąchać, bo ona pachnie inaczej niż ta współczesna.

I tę zabytkową, by przetrwała jak najdłużej, trzeba też konserwować.

Co jakiś czas przeglądam nasze zbiory zabytkowe, często okazją do ich przejrzenia są właśnie kolejne wystawy. Powstały również dwa opracowania o tym, jakie książki w pierwszej kolejności trzeba konserwować, ile to potrafi, ile będzie kosztować. I w oparciu o te opracowania staramy się o pieniądze na konserwację. Z reguły pozyskiwaliśmy fundusze z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, starczało zazwyczaj na konserwację 4-

6 starodruków. W latach 2009-2010 dzięki unijnej dotacji udało się zakonserwować 27 starodruków i jeden kodeks rękopiśmienny. A od listopada 2017 do listopada tego roku realizujemy kolejny projekt unijny wart 2,5 mln zł. Dzięki temu konserwacji poddawane są 154 obiekty, w tym 15 rękopisów. Konserwuje je firma z Warszawy, która wygrała przetarg. Sporządza też stosowną dokumentację, która zawiera ważne informacje o stanie zachowania książki, przebiegu konserwacji i efekcie finalnym. Od wielu lat obowiązuje zasada, że niczego nie można przekłamywać. Czyli jeśli książka nigdy nie miała być konserwowana, jej mieć także po konserwacji. To, co się zachowało, musi pozostać.

Poza konserwacją zbiorów, które już są, wzbogacacie je także o nowe pozycje?

Ostatni właściciel zamku w Rogowie - Haugwitzowie przed wojną mieli bibliotekę, ale w zamku nic z niej nie pozostało, więc to, co mamy, to efekt pracy kolejnych pokoleń bibliotekarzy. To książki kupowane na aukcjach, w antykariatach albo od prywatnych właścicieli. I w miarę

posiadanych środków, uzupełniamy nasz księgozbiór. Np. w ubiegłym roku udało się kupić 25 starodruków, w tym XVII-wieczne. Jedyne, co mnie ogranicza, to finanse. No i prawo pierwokupu, które mają Biblioteka Narodowa oraz biblioteka Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Możecie też liczyć na darczyńców, którzy gotowi są bezinteresownie powiększyć wasze zbiory?

Wiele takich darów dostaliśmy zwłaszcza po powodzi w 1997 r. Wśród nich jeden bardzo cenny. To trzy listy, które do swojej żony wysłał Jan Jeziorański, jeden z przywódców powstania styczniowego. Został stracony 5 sierpnia 1864 r. na stokach warszawskiej cytadeli razem z Romualdem Trauguttem. A jego ostatni list nosi datę 1 sierpnia. To taka bardzo osobista, tragiczna historia.

Zna Pani wszystkie skarby przechowywane w Rogowie?

Większość znam, wiem, gdzie każdy stoi, są mi bardzo bliskie, jak przyjaciele. Kieruję oddziałem zbiorów zabytkowych od 1993 roku, a z wykształcenia jestem archeologiem śródziemnomorskim, więc można powiedzieć, że realizuję eksplorację na książkach.

Jak się domyślam zamek, którym Pani „włada”, jest chętnie odwiedzany przez turystów.

Owszem, polskich i zagranicznych z Niemiec, Czech, Francji... Oferujemy im miejsca noclegowe i w zamku, i w domu „Pod kogutem” zbudowanym w 1915 r. Nasi goście zwiedzają wystawę, salę kominkową, salę konferencyjne. Natomiast na piętro, tam, gdzie znajdują się zbiory, już wejść nie można. Ale po zwiedzeniu zamku można pospacerować po parku, urządzonego w stylu angielskim, bardzo zadbanym. W parku jest też grobowiec Haugwitzów. Przez całe wakacje można nas odwiedzać już od 8.00. Serdecznie zapraszamy. ©©

Propozycje na wakacje

Z wypożyczalni

Przed nami czas wakacji i urlopów, warto go wykorzystać także na czytanie książek.

Urlopowiczom polecamy przewodnik „**Polska dla aktywnych**”. To propozycja dla szukających pomysłu na spędzenie kilku dni w ciekawy, niebanalny sposób. Wybierz się z rodziną na górską wycieczkę, zagraj w golfa z przyjaciółmi lub pocuj nieco adrenaliny, wspinając się na skałki. „**Weź wyjdź. Sztuka aktywnego odpoczynku przez cały rok**” to nasza kolejna propozycja. Skąd wziąć się piasek nad Bałtykiem? Dlaczego Łódź przypomina najśłynniejsze amerykańskie miasta? Jakich potraw trzeba koniecznie skosztować, będąc na Podla-

siu? Dowiesz się z tej książki. „**Sekretna Polska. Przewodnik nieoczywisty**” - gdzie można polecieć na paralotni? Gdzie wybrać się na kajaki? A może by tak zaplanować wakacyjną wędrowkę szlakiem street artu: w Krakowie, Poznaniu czy Wrocławiu. Poznaj ludzi, którzy zarażają pasją, uruchom wyobraźnię, a przekonasz się, że Polska nie jest nudna.

„**Polska industrialna**” to przewodnik po miejscach niezwykłych. Stare fabryki i kopalnie, dworce, zapory, lofty i latarnie morskie. Zmienione, odrestaurowane, zaskakują kształtem, formą i często nowym przeznaczeniem. Odkryj stare miejsca ożywione na nowo, weź udział we wspólnych wydarzeniach kulturalnych, zrób zakupy, przenocuj albo oddaj się kulinarnym rozkoszom. Nieznane, jest najciekawsze! ©©

Festiwalowe, artystyczne spotkania w WBP

Tak było

Już po raz czwarty Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu włączyła się w organizację opolskiego Festiwalu Książki.

W tym roku propozycja spotkań związana była z postaciami artystów ważnych dla kultury polskiej. Znakomitych muzyków, których korzenie związane są z polskimi kresami przedstawił Tomasz Kuba Kozłowski. Zaprezentowany poczet wybitnych postaci: Stanisława Moniuszki, Stanisława Niewiadomskiego, Grzegorza Fitelberga, Bogusława Schaeffera, Czesława Niemena, a także Leopolda Kozłowskiego nazywanego ostatnim klezmerem, Emila Młynarskiego, Mieczysława Karłowicza, Karola Szymanowskiego, Wojciecha Kilara, Jerzego Derfla, Galicji,

Spotkanie z aktorką Emilią Krakowską pełne było anegdot z planów filmowych wielkich polskich produkcji.

był okazją do przypomnienia szczególnej roli, jaką w polskiej muzyce XIX i XX wieku odegrali kompozytorzy z Kresów.

Spotkanie z Emilią Krakowską, jedną z najpopularniejszych polskich aktorek ostatniego półwiecza, pełne było przypomnień znakomitych filmowych realizacji inspirowanych polską literaturą. Emilia Krakowska - „aktorzyca”, zapamiętana z ról Reymontowskiej Jagny (w słynnym serialu „Chłopi” w reżyserii Jana Rybkowskiego), Maliny z opowiadania Iwaszkiewicza, Marysi z „Wesela” i pani Dulskiej Gabrieli Zapolskiej poprowadziła licznie zgromadzonych w czytelni WBP słuchaczy w świat filmu i teatru. Spotkanie pełne było anegdot i odkrywania tajemnic związanych z planem filmowym, z wielkich produkcji polskiej kinematografii. ©©

W SKRÓCIE

Wystawa Historia wileńskiej rodziny

WBP oraz Stowarzyszenie Opolscy Genealogi zapraszają na otwarcie wystawy pt. „List do Joasi. Historia wileńskiej rodziny Szumańskich w fotografiach z lat 1870-1945”. Nieznane dotąd w przestrzeni publicznej, unikalne zdjęcia pochodzą z archiwum rodzinnego genealoga Jacka Szumańskiego. Przedstawiają historię wileńskiej rodziny Władysława i Emy Szumańskich, zaangażowanych w życie społeczne miasta, zesłanych w 1914 roku do Wiatki. Wernisaż 10 lipca o 17.00 w Galerii WuBePe. ©©

Oferta Biblioteka Obcojęzyczna zaprasza

„Nudne wakacje? Przyjdź na konwersacje”. W lipcu i sierpniu Biblioteka Obcojęzyczna (Opole, ul. Kośnego 34) zaprasza na wakacyjną kontynuację językowych konwersacji. Wszelkie informacje dotyczące terminów spotkań ukażą się pod koniec czerwca na: Facebook Biblioteka Obcojęzyczna WBP Opole biblioteka-obcojezyczna.wordpress.com. Szczegółowe informacje można otrzymać także dzwoniąc pod nr tel. 77 453 91 94. Biblioteka nie odpowiada za ewentualne zmiany w konwersacjach. ©©

Niemieckie konwersacje

Propozycja

Wszyscy, którzy chcą porozmawiać po niemiecku, mogą podczas wakacji wziąć udział w godzinnych darmowych konwersacjach w Bibliotece Austriackiej (pl. Piłsudskiego 5). Będą się one odbywać w lipcu i sierpniu w każdy wtorek od godz. 16.30 do 17.30.

Warunkiem uczestnictwa w spotkaniach jest znajomość podstaw języka niemieckiego i posiadanie ważnej karty bibliotecznej. Informacje na temat konwersacji uzyskać można i zgłaszać swój udział bezpo-

średnio w Bibliotece Austriackiej, a także telefonicznie (pod nr. tel. 77 47 47 085) lub drogą elektroniczną: ba@wbp.opole.pl. Liczba miejsc jest ograniczona. ©©

KALENDARIUM NA LIPIEC I SIERPIEŃ

10 LIPCA, 17.00

Wernisaż wystawy „List do Joasi. Historia wileńskiej rodziny Szumańskich w fotografiach z lat 1870-1945” Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20). Ekspozycja do 31.07.

17 LIPCA, 17.00

Spotkanie Stowarzyszenia Opolscy Genealogi (sala narad, pałac WBP, ul. Piastowska 20).

20 LIPCA, 11.00-17.00

Dzień Grania w RPG, współorganizator: Opolski Klub Fantastyki „Fenix” (pałac WBP, ul. Piastowska 20).

LIPIEC-SIERPIEŃ, 16.30-17.30

Niemieckie konwersacje na wakacje w Bibliotece Austriackiej w Opolu, w każdy wtorek (Biblioteka Austriacka WBP, pl. Piłsudskiego 5).

LIPIEC-SIERPIEŃ

Wystawa „Dzieciocy świat w obiektywie dawnych fotografów. Fotografie z lat 1865-1945 ze zbiorów Bogusława Szybrowskiego” (Galeria Schody, ul. Piastowska 18). Ekspozycja do 31.08.

LIPIEC-SIERPIEŃ

Wystawa „Pokoł wczoraj i dziś” (Mała Galeria, ul. Piastowska 18). Ekspozycja do 31.08.

LIPIEC-SIERPIEŃ

„Wakacyjne konwersacje”, od poniedziałku do piątku: godz. 11.00-16.00 lub 11.00-18.00 (Biblioteka Obcojęzyczna WBP, ul. Kośnego 34).

6 SIERPNIA, 17.00

„Dowolność wyboru” – wernisaż wystawy fotograficznej członków Fotoklubu Opole (Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20). Ekspozycja do 29.08.

17 SIERPNIA, 11.00-17.00

Dzień Grania w RPG, współorganizator Opolski Klub Fantastyki „Fenix” (pałac WBP, ul. Piastowska 20).

21 SIERPNIA, 17.00

Spotkanie Stowarzyszenia Opolscy Genealogi (sala narad, pałac WBP, ul. Piastowska 20).

„Dowolność wyboru” – wystawa fotograficzna

Fotografia

Na ekspozycję złożą się zdjęcia wykonane przez członków Fotoklubu Opole.

Fotoklub Opole działający przy Oddziale Regionalnym PTTK Śląska Opolskiego skupia zarówno fotografów amatorów o różnym stopniu zaawansowania, jak i fotografów profesjonalistów. Dla niektórych z nich fotografia jest pasją uprawianą od święta, dla innych codziennym zawodem, dla artystów formą wypowiedzi twórczej.

Fotografia krajoznawcza w naszym regionie ma wieloletnie tradycje. Grupa fotografów, działająca w ramach Fotoklubu, kultywuje tę tradycję i dokumentuje dorobek kulturowy oraz piękno rodzimej przyrody, ale dba także o wy-

soki poziom techniczny i artystyczny wykonanych zdjęć. Prace członków Fotoklubu prezentowane są m.in. w czasie Opolskiego Festiwalu Fotografii organizowanego przez Fundację 2.8.

Już od trzech lat w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu odbywają się comiesięczne spotkania klubowe. A raz w roku w Galerii WuBePe organizowana jest również wystawa prezentująca dorobek członków klubu fotograficznego. Tegoroczna ekspozycja zatytułowana „Dowolność wyboru” będzie autorskim wyborem dokonany przez artystów zrzeszonych w Fotoklubie Opole. Wojewódzka Biblioteka Publiczna na wernisaż wystawy zaprasza do Galerii WuBePe (ul. Piastowska 20) 6 sierpnia o godz. 17.00.

©©